

Det er nå gått over et halvt århundrede siden 2. Verdenskrig; og feiringen av 50-års-jubiléet for 8. mai er nå over. I "Aftenposten" 8.5 kunne man lese et intervju med professor Magne Skodvin hvor han angriper de spede tilløp til historierevisjonistisk forskning som har forekommet hertilands angående krigen i Norge. (Som bekjent finnes det to hovedgrupper av revisjonisme: krigsskyld-revisjonisme og "holocaust"-revisjonisme, mens man i Norge kun har befattet seg med førstnevnte.) Skodvin har tydeligvis sett det som sin livsoppgave å hvitvaske britene og gi aleneskylden til tyskerne. Imidlertid er det en kjensgjerning at ledende britiske parlamentarikere som Sir S. Cripps og Lloyd George påpekte at Churchill hadde provosert Hitler til å okkupere Norge. - Ja, Churchill selv hadde 11.4.1940 skrytt av å ha ledet Hitler inn i "den strategiske feiltagelse (blunder) som vår dødelige fiende har blitt provosert til" (iflg. det offisielle parlaments-referatet). Og Sir S. Cripps påpekte at Hitler hadde blitt tvunget til motforholdsregler og reaksjon på det britiske initiativet (8.5.1940). - Det er ennvidere en kjensgjerning at krigen før 9. april 1940 var i ferd med å komme til en stillstand - og at sterke krefter i Storbritannia var i ferd med å få istand en fredsslutning. Imidlertid så ønsket visse makter med Churchill i spissen krig; derom kan det ikke herske noensomhelst tvil. Om Churchill selv vet vi at et finans-konsortium hadde kjøpt opp hans gjeldsforskrivninger allerede i 1936, og dessuten at han hadde meget å "gjøre godt igjen" fra tabbene (som hadde kostet tusenvis av britiske soldater livet) under 1. Verdenskrig samt at han selv faktisk ønsket krig for krigens egen skyld!

Dersom noen kommer trekkende med begrepet "konspirasjonsteori" så er det nok å påpeke at det er langt mere usannsynlig å tillegge Hitler en plan om å erobre hele verden - i og med at noe slikt overhodet ikke ville ha vært mulig. Tyskerne var ikke idioter; ja, nasjonal-socialismen ble sågar ikke betraktet som noen "eksportvare" av lederne selv.

Stiftelsen norsk Okkupasjonshistorie, 2014

I alle år har det vært fremstilt som om krigen kom til et helt og holdent uforberedt Norge. For å vise at dette ikke holder stikk kunne jeg anføre flere momenter. Her skal jeg nøye meg med å nevne Norges Banks gullbeholdning, ettersom Skodvin under en telefonsamtale med undertegnede ikke hadde rede på omstendighetene rundt denne. I følge Innstilling fra Granskningskommisjonen for Norges Bank gikk der til Amerika i alt over 173 millioner kroner i sendinger til og med januar 1940. Og restbeholdningen (pga. den fiktive seddelinnløsningen) var kun på 120 millioner kroner (artikkel av Anne-Marie Ørjasæter i "Orientering" nr. 1 1990 utgitt av Norges Bank (side 9)). Med andre ord så var bank-sjef Rygg én av de som regnet med hva som forestod Europa.

Professor Skodvin polemiserer mot oss som ikke anser den famøse "Elverums-fullmakten" for "gyldig". I en samtale med professor Frede Castberg (for ca. 20 år siden) uttalte folkerettseksperten til meg at han selv flere ganger hadde sagt til Skodvin "at du gidder!" mht. det evindelige gnålet om det som skjedde på Elverum (og utlegningen av kapitulasjons-avtalen av 10. juni). Nå mente riktignok Castberg at Norge var i krig med Tyskland, men ut i fra andre resonnementer. Og han hevdet altså at "Elverums-fullmakten" umulig kunne være gyldig i og med at den ikke var gjenstand for votering i Stortinget.

Ved et tilfelle kom jeg over Odelstingsproposisjon nr. 64 1940: Om lov om særlige rådgjerd under krig. Tilråding fra Justis- og Politidepartementet 5 april godkjent ved kongelig resolusjon samme dag (Foredratt av statsråd Terje Vold). Her kan vi lese at ved kgl. resolusjon av 7. september 1939 fikk departementet fullmakt til å nevne et utvalg til å utarbeide, opp^vet utkast til en lov om krigstilstand. Blant de oppnevnte medlemmer av utvalget finner vi fylkesmann I. E. Christensen og sekretær Einar Gerhardsen, som begge to kom til å bli viktige aktører under krigen. Min tese er at man hadde forsøkt å lage en slags "Elverums-fullmakt" lenge før Stortingsmøtet på Elverum. Imidlertid avviste utvalget en fullmaktslov "av helt alminnelig innhold" (for Kongen). Og hva nå enn hensikten hadde vært med dette initiativet så står det fast at utvalget

aldri ville ha gått med på en slags "generalfullmakt" til regjeringen.

Med andre ord: innholdet i C.J. Hambros forslag 9. april var allerede forkastet 5. april 1940!

I det følgende skal jeg ta opp de viktigste momentene i denne odeltingsproposisjonen. På side 1 kan vi lese at når "det gjelder spørsmålet om å sette grunnlovens bud til vern for individets rett ut av kraft i en spesiell faresituasjon" så henviser man til Castbergs lære om den såkalte "konstitusjonelle nødrett". Istedenfor å utlegge denne dithen at myndighetene skal ha noensomhelst rett til å sette selve stats-forfatningen ut av kraft (jfr. "Elverums-fullmaktens" umulige lemlestelse av selve maktfordelingsprinsippet: at Stortinget kastrerer seg selv ved å overføre sin (lovgivende) funksjon in toto til Regjeringen) så vurderer altså utvalget kun statsborgernes rent individuelle rettigheter "i en spesiell faresituasjon". - Castbergs "Norges Statsforfatning" blir sitert: hvor "den konstitusjonelle nødrett" blir fremstilt som relevant kun overfor "individets forfatningsbestemte rettigheter". At Castberg selv senere transformerte sitt brainchild til å overstyre selve forfatningen (ved en reduksjon av våre 3 statsmakter til 2) - eller rettere: ikke bare å reversere (det forsåvidt ukonstitusjonelle) prinsippet om parlamentarisme, men attpåtil å legge Stortinget under Regjeringen: mao. en regelrett inversjon av det parlamentariske prinsipp får bli hans egen sak. (Dengang slagordet om "all makt i denne sal" gjenlød i Stortinget, var det vel ingen som hadde tenkt seg at regjerings-kabinettet skulle hevde det samme mht. Kongen i statsråd.) Og det eneste som i virkeligheten ble vedtatt på Elverum var oppnevningen av en delegasjon som skulle forhandle med tyskerne, samt en høyst midlertidig utvidelse ("styrkning") av regjeringen til det samme formål.

Utvalget refererer (side 2) til Odelstingsproposisjon nr. 16 hvor Forsvarsdepartementets forslag om en lov om "beleiringstilstand" var blitt behandlet. "Etter dette forslag skulle Kongen under krig eller når krig er å befrykte, kunne erklære riket eller en del derav

i beleiringstilstand". (min uthevelse) "Justisdepartementet fant imidlertid at det ikke var tilstrekkelig grunn til hos oss å innføre adgang til å erklære landet eller deler derav i beleiringstilstand...". I denne sammenheng kommer man uvilkårlig dato 8. april i hu - og vi må bare beklage at Justisdepartementet hadde forkastet forslaget.

Utvalget "hadde i oppdrag å utarbeide utkast til en lov om krigstilstand". "Utvalget har imidlertid ikke følt seg strengt bundet til å bygge på begrepet krigstilstand. Man har forstått oppdraget derhen at det gjaldt å gjøre framlegg til en fullmaktslov som kunne gi Kongen den myndighet som er nødvendig for å møte krigsfarens og krigens særlige problemer". - Det påpekes at "den knappe tid" ikke har tillatt utarbeiding av detaljregler. Men så kommer hovedsaken: "På den annen side har utvalget ikke villet foreslå en fullmaktslov av helt alminnelig innhold." Her ser vi at utvalget dermed så å si på forhånd har forkastet (muligheten for) en "Elverums-fullmakt"! Og i lys av denne odelstingsproposisjonen: hvor altså et utvalg med rimelig tid til rådighet hadde vurdert tanken om en utvidet (general-) fullmakt, samt kommet til den konklusjon at den måtte forkaste - - nettopp fremlegget som C. J. Hambro kom med under det berømte møtet på Elverum fire dager senere, ser vi "Elverums-fullmaktens" absurditet.

Videre sier utvalget "Slike (fullmaktslover av helt alminnelig innhold (O.M.)) lover byr på store betenkeligheter og gir dessuten ingen veiledning for hvordan de foreliggende problemer bør løses. En har derfor så vidt mulig spesifisert de forskjellige fullmakter som en mener Kongen bør få." - Derpå følger en mengde bestemmelser, særlig vedrørende opprettholdelse av alminnelig sikkerhet og orden i landet samt "rådegjerder som trengs for sivilt vern". - Utkastet var delt: "i 3 kapitler: I. Ekspropriasjon m.v. til sivilt vern, II. Særlige rådegjerdet under krig, krigsfare og lignende forhold, III. Forskjellige bestemmelser". I det siste kapittelet (som inneholdt regler om straff! - smlgn. London-regjeringens formastelige "provisoriske anordninger!!) foreslo utvalget "at loven kalles "midlertidig" og at den skal gjelde

Utvalgets utkast kap. II begynte med en paragraf som lød slik: "Reglene i dette kapittel gjelder når riket er i krig. Når krig truer, eller det mellom fremmede stater er brutt ut eller holder på å bryte ut fiendtligheter som kan sette riket i fare, kan Kongen med samtykke av Stortinget vedta at reglene skal gjelde." - Videre påpekes det (side 3) at man nå har gått "et skritt lenger" enn utkastet av 1918, i og med at reglene også skulle kunne brukes "når det "mellom fremmede stater er brutt ut eller holder på å bryte ut fiendtligheter som kan sette riket i fare," selv om det ikke foreligger noen aktuell krigsfare." Og Departementet bemerker at det her dreier seg om "unntaksforeskrifter, som tar sikte på å utvide regjeringens og de militære sjefers myndighet og gi rettshåndhevelsen øket effektivitet, når samfunnets viktigste interesser står på spill. Slike regler må en utvilsomt ha når landet er i krig. Og reglene bør vedtas nå, slik at loven er ferdig og kan brukes straks, om krig skulle bryte ut." (!) - Som vi ser her så utviste departementets embedsmenn en beundringsverdig forutseenhet den gang: hvilken våre politikere i teorien skulle innehatt mht. utenrikspolitikken, men som i praksis var fullstendig fraværende, tør jeg si.

Forøvrig foreslo departementet at "loven ble gitt uten tidsbegrensning og uten at den kalles "midlertidig". Selv om bestemmelsene i utkastet er uprøvet, mener departementet at de må kunne forsvare sin plass i en varig lov." Men departementet ville begrense lovanvendelsen til krig, som ble definert slik: "'Krig" i lovens forstand vil foreligge både når Norge har mottatt eller sendt formell krigserklæring, og når riket uten slik formell krigserklæring faktisk er i krig, f.eks. på grunn av åtak på vårt territorium over landegrensa, over sjøen eller gjennom lufta. En nøytralitetskrenking som er begrenset i tid og rom, vil derimot ikke kunne regnes som "krig". Heller ikke kan det regnes som "krig" om norske stridskrefter med makt motsetter seg en slik nøytralitetskrenking. - En nøytralitetskrenking av større omfang kan imidlertid utvikle seg til krig, dersom Norge med makt motsetter seg

krenkingen, mens motparten tvinger sin vilje igjennom." (side 4)

Som vi ser så ble:

- 1) de facto krig ansett som sådan;
- 2) men ikke en begrenset nøytralitetskrenking;
- 3) dog heller ikke norsk motstand mot en sådan;
- 4) imidlertid kan krenkingen jo utvikle seg til (full) krig.

I praksis ville hverken "Altmark-affæren" eller den britiske mineutleggingen (samt oppbringelsen av norske skip) 8. april 1940 blitt ansett som "krig". Og vi vet at britene ikke ville ha latt disse utvikle seg til krig med Norge i fall nordmennene hadde motsatt seg disse krenkelsene. - Mht. Altmark så ble 7 tyskere myrdet (tildels ved dum-dum-ammunisjon) mens de norske skips-sjefene hadde fått ordre om å forholde seg passive. - Hvilket jo var foranledningen til den tyske okkupasjonen av Norge! Vi kunne ha gjort noe (senket det britiske fartøyet "Cossack"), men de norske torpedobåtene ble hindret ved ordre fra politisk hold. - Selv om altså "motparten" (i disse tilfellene britene) ikke ville ha tvunget "sin vilje igjennom"! - Britene var kun ute etter å provosere Hitler!!

I denne forbindelse vil jeg påpeke at Vidun Quisling (tilskyndet av Albert Viljam Hagelin) med rette ble dømt til døden for sitt initiativ overfor Hitler. Dersom Hitler hadde nøyet seg med felttoget mot Polen og deretter 100 % hadde gått inn for en fredslinje overfor de allierte - uansett sistnevntes uavladelige provokasjoner - så hadde Det tredje riket bestått den dag i dag. Opinionen i de allierte land (for ikke å tale om isolasjonismen i USA (som kun ble knekket ved det fremprovoserte japanske angrepet på Pearl Harbor)) ville ha presset igjennom en fredsslutning med Hitler-Tyskland før eller senere. Og det burde være klinkende klart at Quisling i virkeligheten løp krigshissernes ærende ved å svartmale de norske politikerne overfor Hitler. - Selv er jeg overbevist om at Norge ville ha satt seg til motverge ved f.eks. et ensidig britisk angrep mot Narvik (og malmtransporten fra Sverige). Vi har gode belegg for at både Koth og Hambro ville blitt nødsaget

til å foreta seg noe dersom britene hadde gått til (ensidig) angrep. Og Quisling må betraktes som århundredets største skadedyr i og med at han (mere eller mindre manipulert av typer som Hagelin og andre, inkludert teoretikerne i den tyske Kriegsmarine) forledet Hitler til å tro at de norske politikerne var til de grader under alliert innflytelse at de ville sittede med hendene i fanget uansett hva de allierte foretok seg på norsk territorium. - Riktignok hadde Hitler også fått melding fra oberst Konrad Sundlo i Narvik om at de store Bofors-kanonene uten forklaring var blitt demontert og sendt sørover (som for å lette et eventuelt alliert angrep på Narvik), men det var Quislings misjon som var utslagsgivende for Hitlers avgjørelse. - Quisling var allerede på et tidlig tidspunkt dekorert med en høy britisk utmerkelse. Han burde blitt dekorert ytterligere før han ble henrettet. Dvs. dersom vi setter Churchills og de øvrige krigshisernes interesser som sammenfallende med britenes - hvilket dog vel er heller tvilsomt. - Selv anser jeg ikke noen av verdenskrigene som gagnlige for menneskeheten. Begge disse katastrofene kunne ha blitt avsluttet ved forhandlingsløsninger på tidlige tidspunkter. Og at så ikke skjedde tør jeg hevde var ententens/ de alliertes hovedskyld. - Det forferdelige spørsmål som står tilbake er cui bono? Hvem tjente på det? - Hvem var de virkelige seierherrene? Svarene overlater jeg til leserne.

Ola Misvær
Otto Ruges vei 86
1345 Østerås